

TOMASZ KRYWAN, PAWEŁ MUŻ

WIERZYTELNOŚCI NIEŚCIAĞALNE

– W ROZLICZENIACH PODATKOWYCH
I EWIDENCJI WIERZYCIELA I DŁUŻNIKA

ISBN 978-83-7440-562-1

1. Wierzytelności nieściągalne

– w rozliczeniach podatkowych i ewidencji wierzyciela i dłużnika

Rozliczenie wierzytelności nieściągalnych przez wierzyciela	3
1. Wierzytelności odpisane jako nieściągalne w kosztach wierzyciela	3
2. Przedawnione wierzytelności nieściągalne są wyłączone z kosztów	6
3. Zwrot wierzytelności nieściągalnych zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów . . .	7
4. Odpisy aktualizujące jako koszty uzyskania przychodów	8
5. Korekta VAT u wierzyciela w ramach ulgi na złe długi	9
6. Uregulowanie należności lub zbycie wierzytelności po skorzystaniu z ulgi na złe długi . .	13
Rozliczenie wierzytelności nieściągalnych przez dłużnika	15
1. Nieopłacone należności w kosztach dłużnika	15
2. Umorzenie długu lub jego przedawnienie – przychodem dłużnika	16
3. Korekta VAT naliczonego u dłużnika	16
4. Uregulowanie należności po korekcie VAT naliczonego	17

RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

>> nieściągalna wierzytelność, przedawnienie, umorzenie wierzytelności, ulga na złe długi, uprawdopodobnienie nieściągalności wierzytelności, korekta kosztów, odpisy aktualizujące, korekta odliczonego VAT

1. Wierzytelności nieściągalne – w rozliczeniach podatkowych i ewidencji wierzyciela i dłużnika

Wierzyciele mogą rozliczać wierzytelności nieściągalne w kosztach uzyskania przychodów oraz korygować podstawę opodatkowania VAT i podatek należny. W tym celu muszą spełnić warunki określone przepisami. Przepisy podatkowe odnoszą się również do sytuacji dłużników unikających regulowania wierzytelności. W raporcie przedstawiamy zasady rozliczania wierzytelności nieściągalnych w podatku dochodowym oraz VAT przez wierzycieli i dłużników, z uwzględnieniem stanowiska organów podatkowych i orzecznictwa sądów administracyjnych. Poszczególne przypadki zobrazowaliśmy również ewidencją w księgach rachunkowych.

Rozliczenie wierzytelności nieściągalnych przez wierzyciela

1. Wierzytelności odpisane jako nieściągalne w kosztach wierzyciela

Wierzyciele mogą zaliczać wierzytelności nieściągalne bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodów. Jest to możliwe, jeśli łącznie są spełnione trzy warunki:

- 1) wierzytelności zostały uprzednio zarachowane jako przychody należne,
- 2) wierzytelności zostały odpisane jako nieściągalne,
- 3) nieściągalność wierzytelności została uprawdopodobniona (art. 16 ust. 1 pkt 25 lit. a) updop oraz art. 23 ust. 1 pkt 20 updog).

Warunek 1. Wierzytelności zostały uprzednio zarachowane jako przychody należne

Wierzytelności mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów tylko wówczas, gdy zostały uprzednio uznane przez wierzyciela za przychody należne. Należności podatnicy wykazują w przychodach w kwotach netto (bez należnego VAT). VAT nie stanowi bowiem przychodu podatników podatku dochodowego (art. 12 ust. 4 pkt 9 updop oraz art. 14 ust. 1 updog). Dlatego gdy przychody należne stają się nieściągalne, można je zaliczyć do kosztów podatkowych wyłącznie w kwotach netto (zob. przykładowo wyrok WSA w Krakowie z 20 grudnia 2006 r., sygn. akt I SA/Kr 1215/06).

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. sprzedała towary za 8000 zł + 1840 zł VAT (czyli łącznie za kwotę 9840 zł). W tej sytuacji przychód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym wynosi 8000 zł. Ta sama kwota, czyli 8000 zł (nie zaś 9840 zł), będzie mogła ewentualnie w przyszłości zostać zaliczona do kosztów uzyskania przychodów jako wierzytelność odpisana jako nieściągalna.